

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2014 > Ny viden > Gulrust situationen

Gulrust situationen

Der er fundet gulrust i mange marker med vintertriticale med varierende angrebsgrad fra sort til sort.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Sorterne Tulus og Ragtac forventes at have en voksenplanteresistens overfor de gulrustracer der findes og angrebsgraden skulle dermed aftage efterhånden som planterne vokser og ikke optræde på nye balde. Dermed ligner situationen her de foregående år. I marker med sorten Gringo ser det anderledes ud. Gringo er mere modtagelig over for de gulrustracer der findes og har en mindre effektiv voksenplanteresistens, og Aarhus Universitet vurderer, at udbyttetabet i Gringo kan ligge i intervallet på 25–40 pct.

Aarhus Universitet indsamlede i marts prøver af gulrust for at kortlægge hvilke racer der findes, og dermed hvilke triticales- og vårhvedesorter der eventuelt vil være modtagelige.

Undersøgelsen fandt gulrustracerne Ambition og Kranich. Begge racer er undersøgt på sorter af både vinter- og vårformer af hvede og triticales i 2013. I tabel 1 og 2 nedenfor ses det, at det især er triticalesorten Gringo, der er modtagelig sammen med vinterhvedesorten JB Asano.

Tabel 1. De mest udbredte vinterhvede- og triticalesorters modtagelighed for gulrust. 0–3 skala, hvor 3 er meget modtagelig. (Kilde: Sortinfo).

Vinterhvedesort	Gulrust (0-3)
Mariboss	1
Jensen	1
KWS Dacanto	2
Hereford	1
KWS Cleveland	1
Sortsblanding	–
Tuareg	2
JB Asano	3
Triticalesortsort	Gulrust (0-3)
Ragtac	2
Gringo	3
Tulus	2
Empero	(1-2)

Vårhvede og vårtriticale

Tilsvarende forsøg med gulrust i vårhvede og vårtriticale i 2013 var kendetegnet ved et meget højt smittetryk og ditto angrebsgrad, som ses i tabel 2. Angrebet må betragtes som en slags 'worst case' for gulrust i vårhvede og vårtriticale. Angrebene er dermed kraftigere, end hvad der normalt kan forventes i vårhvede og vårtriticale under danske forhold, med mindre afgrøden ligger i umiddelbar nærhed af vinterhvede/triticales med kraftigt angreb af gulrust.

Som det ses i tabel 2 havde de fleste af de økologisk dyrkede vårtriticalesorter en god resistens mod gulrust under det høje smittetryk. Nagano er undtagelsen, der er modtagelig over for flere af gulrustracerne.

Tabel 2. De mest udbredte sorter af vårhvede og vårtriticales modtagelighed over for gulrust. Smitteforsøg Aarhus Universitet, Flakkebjerg 2013. Procent angrebet bladareal.

Vårhvede	Gulrustrace Kranich Ambition	
Amaretto	8,61	18,33
Dacke	1,22	5,94
Eminent	16,11	22,78
Hamlet	6,22	19,17
Katoda	2,41	18,89
Quintus	14,17	3,94
Sonett	7,22	1,62
Taifun	13,33	8,89
Trappe	3,80	19,17
Økilde	6,83	4,94
Ølandshvede	14,50	9,72
Vårtriticale		
Amarillo 105	0,4	4,1
Dublet	3,8	4,0
Nagano	6,1	8,9
Nilex	0,2	2,1

Der forgår endnu et arbejde på Aarhus Universitet med at undersøge to isolater fra forskellige lokaliteter om der, ud over de to ovennævnte gulrust racer, er endnu en. Resultaterne af dette arbejde forventes inden for en uges tid. Desuden modtager Aarhus Universitet løbende gulrustisolater, som undersøges. Det er muligt at indsende gulrustprøver til Aarhus Universitet, Flakkebjerg, hvor de vil indgå i korlægningen af gulrustracer i Danmark. Den bedste måde er at udtage to til tre enkeltblade med afgrænsede læsioner, som er nogenlunde pæne (både blad og læsion). Prøven holder sig bedst hvis den umiddelbart efter indsamling tørres under pres, så bladene ikke krøller. Ideelt set bør man kun sende en lille kuvert pr blad, så vi dels undgår krydssmitte, hvis der skulle være flere racer, dels tørrer bladet hurtigere.

Det er særligt relevant, at indsende blade fra fremavlsarealer med nye sorter, hvor vi ikke kender gulrustresistensen.

Husk at anføre **indsamlingsdato**, sted (**lokalitet og gerne GPS-koordinater**), **sort** og **navn på indsamler**, og send det til:

Anne Pia Larsen
Institut for Agroøkologi
Aarhus Universitet Flakkebjerg
Forsøgsvej 1
4200 Slagelse

Mrk: gulrustprøver